

κοῦ, οὔτε ὅλα τοῦ ἱατροῦ· διότι ἐκ τῆς ἐλαχίστης παρεκτροπῆς ἢ παρεξηγήσεως τῶν παραγγελιῶν τοῦ ἱατροῦ, ἐνδέχεται νὰ διακινδυνεύσῃ ἡ ζωὴ τοῦ ἀρρώστου. Οὐδέποτε θελομεν λησμονήσῃ, ὅτι ἐκ μικρᾶς τινος παρεκτροπῆς τῶν παραγγελιῶν μας, ἐπὶ τῆς ἀναρρώσεως μάλιστα, ἀπωλέταμέν ποτε λεχωῖδα, τὴν ὁποίαν ἐσώσαμεν ἐξ ἐπιλοχίου πυρετοῦ. Παρ' αὐτῇ ἐπὶ τῆς ἀναρρώσεως παρηγγείλαμεν ἀπλοῦν μαλακτικὸν κλύσμα ἐκ νεροῦ μαλάχης, ἐλαίου καὶ ὀλίγου μέλιτος· ἢ παρὰ τὴν παραγγελίαν ἡμῶν προσθήκῃ ἐνὸς κοχλιαρίου ἁλατος ἐν τῷ κλύσματι προὔξενησε μετὰ τὴν ἐντελῇ ἱασιν τοῦ ἐπιλοχίου πυρετοῦ τὸ μὲν πρῶτον δυσεντερίαν, ἔπειτα δὲ καὶ μητρίτιδα, ἕνεκα τῶν ὁποίων καὶ ἀπεβίωσεν ἡ ἀρρώστος, καίτοι διασωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐπιλοχίου πυρετοῦ.

Περὶ ἀρχαιότητος τῆς χολέρας.

(Ἐπιστολὴ I. ΒΕΑΚΗ).

Πραγματευθέντες ἐν τῇ τρίτῃ ἡμῶν ὁμιλίᾳ ὅσον ἔνεστι συντόμως καὶ εὐκρινῶς τὰ περὶ χολέρας, ἀνηγάγομεν τὴν γνωστὴν ὑπαρξιν αὐτῆς μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ ἱπποκράτους, ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος ἡμῶν φίλος Κύριος I. Βεάκης, δικηγόρος ἐν Σύρῳ, ἀνεῦρε τὴν ὑπαρξιν αὐτῆς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἱερᾷ βίβλῳ. Ἐκφράζοντες ἐνταῦθα τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν εἰς τὸν Κύριον Βεάκην διὰ τὴν πολυτίμον τῷ ὄντι ταύτην παραπομπήν του, αἰτοῦμεν παρὰ μὲν τῶν ἀναγνωστῶν συγγνώμην νὰ δημοσιεύσωμεν ὁλόκληρον τὴν περὶ τούτου ἐπιστολήν τοῦ Κυρίου Βεάκη, παρὰ δὲ τοῦ ἀξιοτίμου τούτου ἡμῶν φίλου τοῦ ν' ἀποποιηθῶμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς εὐχῆς του. Ἄλλοι καιροὶ καὶ ἄλλοι τόποι καὶ ἄλλαι περιστάσεις καθ' ἃ οἱ ἐπιστήμονες, ἀσχολούμενοι μετὰ ζήλου εἰς τὴν λύσιν τοιούτων ζητημάτων, πολλάκις αὐτοὶ μὲν λησμονοῦσι καὶ ἑαυτοὺς, ἀλλ' ἡ κοινωνία τοὺς ἐνθυμεῖται καὶ δὲν τοὺς παραμελεῖ· παρ' ἡμῖν δὲ δυστυχῶς σήμερον τοῦλάχιστον ἐλλείπουσι φεῦ! οἱ καιροὶ καὶ αἱ περιστάσεις αὗται. Ὄθεν ἡμεῖς μὲν κηρύττομεν, ὅτι ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐπιληθῶμεν τῆς λύσεως τοιούτου ζητήματος. Εὐχόμεθα δὲ νὰ ἐπιληθῶσι τῆς λύσεως τούτου ἄλλοι ἱκανώτεροι καὶ εὐ-

τυχέστεροι ἡμῶν δι' ἡμᾶς δὲ ἱκανὴ παρηγορία ἔσται τοῦ λοιποῦ, ὅπου δὴ ποτε τῆς γῆς καὶ ἂν ἐργαζώμεθα πρὸς τὴν ἀπολύτως ἀναγκαίαν ὑπαρξίν ἡμῶν τε καὶ τῆς πολυμελεστάτης ἡμῶν οἰκογενείας, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐδυνήθημεν, δὲν ἡμελήσαμεν ἄχρι τοῦδε τοῦλάχιστον τὸ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καθήκον.

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Κ. Βεάκη.

Ἀξιότιμε Κύριε Γούδα.

Ἀναγινώσκων τὴν τρίτην περὶ χολέρας ἀξιόλογον ὁμιλίαν σας, ἐν ἣ ἀναφέρετε ὅτι ἡ ἀνθρωποφθόρος αὕτη νόσος ἦν γνωστὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἱπποκράτους, ὅστις, ὡς ἐκ τῆς ἱστορίας γνωρίζομεν, ἀπεβίωσε κατὰ τὴν ΡΣ'. Ὀλυμπιάδα, ἥτοι τὸ 356 ἔτος π. Χ. ἀνεμνήσθιν, ὅτι διεξερχόμενός ποτε χάριν μελέτης τὰς βίβλους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπήντησα τὴν νόσον ταύτην γνωστὴν καὶ τοῖς λαοῖς τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τῇ βίβλῳ, Σοφίᾳ Σειράχ, κεφαλαίῳ ΑΖ'. 29 καὶ 30 λέγοντος. «Τέκνον . . . μὴ ἀπληστεύου ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ μὴ ἐκχυθῆς ἐπὶ ἐδεσμάτων· ἐν πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται πόνος καὶ ἡ » ἀπληστία ἀγγίζει ἕως χολέρας.»

Δὲν ἀξιῶ βεβαίως νὰ θίξω τὸ ἐπιστημονικὸν ζήτημα ἐὰν ἡ χολέρα ἐκείνη ἦτον ἡ αὕτη νόσος, ἥτις σήμερον μαστίζει ἀνηλεῶς τὴν ἀνθρωπότητα, διότι τὸ νὰ ἐπιληφθῇ τῆς συζητήσεως ταύτης, ὅλως ἀλλοτρίας τοῦ ἐπαγγέλματός μου, ἤθελεν εἶσθαι τόλμη ἀτύγνωστος ἐκ μέρους μου, ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν συνετῶν παραγγελμάτων, ἅπερ μνημονεύετε ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ὑμῶν ὁμιλίᾳ, δηλονότι, αὐτοῦ νὰ ἀποφεύγῃ τις πρὸ πάντων ἐν καιρῷ » ἐπιδημίας χολέρας οἷαν δὴποτε κατὰχρησιν τροφῶν καὶ ποτῶν κτλ.» ἀνευρίσκων ὁμοίας τὰς αἰτίας, τὰς διδούσας χώραν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωποφθοροῦ νόσου, αἵτινες καὶ κοινὰ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν, ὑποτιθεμένης καὶ διαφοροῦ τῆς ὑπὸ τοῦ Σειράχ μνημονευομένης χολέρας ἀπὸ τῆς σημερινῆς, ἐνόμισα καλὸν ν' ἀπευθύνω πρὸς ὑμᾶς τὴν παροῦσαν, ἵνα παρέξω ὑμῖν τὴν εὐκαιρίαν, χάριν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς ἐπιστήμης, ὑπὲρ ὧν ἀόκνως κατατρίβετε τὸν βίον, τοῦ νὰ ἐνασχοληθῆτε εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, περὶ τοῦ ἐὰν ἡ τοῖς ἀρχαίοις γνωστὴ ἐπιδημία χολέρας ἦν ἡ αὕτη, ἥτις σήμερον καταβιβρώσκει τὴν ἀνθρωπότητα, καθόσον τοῦτο διαμφισβητεῖται μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων, ἐξ ἧς λύσεως ὑμεῖς ὡς τοιοῦτος σωτήρια ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἀνθρωπότητος ἀποτελέσματα

δύνασθε νὰ ἐξαγάγητε ἐκ τῆς τότε χρήσεως τῶν ἱαματικῶν μέσων, παραβαλλομένων πρὸς τὰ μεταχειριζόμενα κατὰ τῆς σήμεραν μαστιζούσης αὐτὴν ἐπιδημίας.

Ὑγιαίνετε, ἀξιότιμε φίλε, καὶ ἐργάζεσθε ἀνενδότης ὑπὲρ τῶν καλῶν, καὶ ἐστὲ βέβαιος ὅτι ἂν καὶ ἡ Κυβέρνησις παραγνωρίζη τοὺς ἀγῶνάς σας καὶ μόχθους, τὸ ἔθνος, ἡ τοῦλάχιστον οἱ κατὰ μέρος καὶ ἀπανταχοῦ νοήμονες θέλουν ἐκτιμήσει αὐτοῦ, δεόντως.

Διατελῶ δὲ μεθ' ὑπολήψεως

Ὁ φίλος σας

I. BEAKΗΣ.

Ἐκ Σύρου τὴν 3 Αὐγούστου 1865.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Περὶ ὑφέσεως καὶ ἐπεκτάσεως τῆς χολέρας.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐκ Σμύρνης εἰδήσεις ἐν μὲν ταῖς πόλεσι ταύταις ἡ χολέρα ὑπέστη οὐσιώδη ὑφesiν, μόνις σποραδικά τινα κρούσματα γίνονται ἤδη ἐκεῖ, καὶ ταῦτα λίαν ἥπια, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὴ θανατηφόρα. Κατὰ δυστυχίαν ὁμως τὸ κακὸν ἐπεξετάθη ἤδη, καὶ εἰς τὰς Ἡνωμένας Ἡγεμονίας, καὶ ἰδίως εἰς τὰς πόλεις Γαλαζίου καὶ Ἰβραήλας. Ἐπειδὴ δὲ ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγοι οἱ ἀναγινώσκοντες μετ' εὐχαριστήσεως τὴν Μελίσσαν, συμβουλευόμεν αὐτοὺς νὰ ἐφαρμόσωσι κατὰ γράμμα καὶ ἐγκλίμως ὅσα διὰ τῆς ὁμιλίας ἡμῶν ἐπὶ δημοσίας συναθροίσεως (1) καὶ διὰ τοῦ πρὸς τὰς ἱατρικὰς Ἀκαδημίας ὑπομνήματος (2) συνεστήσαμεν διὰ νὰ βεβαιωθῶσι δὲ κάλλιον περὶ τῆς ἐντελοῦς ἐπιτυχίας τῆς παρ' ἡμῶν ὑποδειχθείσης θεραπείας μεταφέροντες ἐκ τοῦ ἀριθ. 902 τῆς 21 Αὐγούστου 1865 τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Βυζαντίδος τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν ἱατροῦ ἐπιστήμονος, τοῦ ἀξιοτίμου Κυρίου Θ. Γεωργιάδου.

(1) Ἰδὲ Μελίσσης Ἀθηνῶν τόμ. 6'. σελ. 282—291.

(2) Ἰδὲ αὐτόθι σελ. 292—313.